

สรุประดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีต่อกระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง

ในบทนี้ เป็นการนำเอาปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ พฤติกรรมการสื่อสาร ปัจจัยการมีอิทธิพลทางความคิดเห็น ปัจจัยการมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมือง ปัจจัยประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้พบแล้วว่ามีความสัมพันธ์กับกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 6 และ 7 มารวมวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัจจัยที่สำคัญที่สุด และรองลงไป ที่สามารถใช้ในการอธิบายกระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ได้ ซึ่งกระทำโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ¹ (Multiple Regression Analysis) ผลของการวิเคราะห์จะกล่าวถึงตามลำดับของตัวแปรย่อยของกระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง ดังนี้

1. ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ตามตารางที่ 114 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดกับการมีทัศนคติทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มอาชีพ คือ การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง ซึ่งสามารถอธิบาย การมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ได้ 11 % ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์รองลงไป ได้แก่ การเปิดรับข่าวการเมืองทางสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์) การมีการศึกษาในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 5-มัธยมศึกษาปีที่ 3

1

ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก. (อนึ่ง คำที่ปรากฏอยู่ตามตารางที่ 112-117 เป็นคำที่ได้จากการวิเคราะห์แบบ Step - wise Multiple Regression)

การมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-ปริญญาตรี ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept-Oriented และการถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยดังกล่าวแล้ว เชื่อกันว่าจะสามารถอธิบายการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ได้ 23 %

เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพ พบว่า ในกลุ่มผู้ทำนา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย คือ ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept-Oriented ซึ่งสามารถอธิบายการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ 17 % ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์รองลงไปได้แก่ ระดับการศึกษา ระหว่างประถมศึกษาปีที่ 5-มัธยมศึกษาปีที่ 3 การเปิดรับข่าวการเมืองทางสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์) การถือศาสนาอิสลาม และระดับอายุ 15-29 ปี ตามลำดับ ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยดังกล่าวแล้ว จะสามารถอธิบายการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ถึง 31 %

สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดกับการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ คือ ปัจจัยการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง ซึ่งสามารถอธิบายการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ 11 % ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์รองลงไปได้แก่ ระดับการศึกษา ระหว่างประถมศึกษาปีที่ 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับการศึกษาระหว่างมัธยมศึกษาปีที่ 4-ปริญญาตรี การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง การมีบุตรไม่เกิน 3 คน และการเป็นโสด ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยดังกล่าวแล้ว จะสามารถอธิบายการมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ 24 %

สรุปได้ว่า การมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์เมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่มอาชีพ มีแนวโน้มว่าเป็นเหตุมาจาก การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมืองเป็นประการสำคัญที่สุด ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน ส่วนในกลุ่มผู้ทำนา มีแนวโน้มเป็นเหตุจากการมีลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มเป็นแบบ Concept-Oriented เป็นประการสำคัญที่สุด

ตารางที่ 114 การอธิบายทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ โดย
ปัจจัยที่เป็นเหตุควยคจากกรวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมด

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.11	0.11	3.43
การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางสื่อมวลชน	0.14	0.04	3.36
ระดับการศึกษา ป.5-ม.ศ.3	0.17	0.03	3.32
ระดับการศึกษา ม.ศ.4-ปริญญาตรี	0.19	0.02	3.27
ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept-Oriented	0.22	0.02	3.23
การถือศาสนาอิสลาม	0.23	0.01	3.21

ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มเท่านั้น

ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept-Oriented	0.17	0.17	3.04
ระดับการศึกษา ป.5-ม.ศ.3	0.24	0.07	2.92
การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางสื่อมวลชน	0.27	0.03	2.88
การถือศาสนาอิสลาม	0.29	0.02	2.84
ระดับอายุ 15-29 ปี	0.31	0.01	2.81

ตารางที่ 114 (ต่อ) การอธิบายทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยปัจจัยที่เป็นเหตุควยค่าจากทวิเคราะห์ลดถอยพหุคูณ
ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มต่างๆในโรงงาน

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.11	0.11	3.96
ระดับการศึกษา ป.5 - ม.ศ. 3	0.15	0.04	3.49
ระดับการศึกษา ม.ศ.4 - ปริญญาตรี	0.19	0.04	3.42
การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง	0.22	0.03	3.37
การมีมิตรไม่เกิน 3 คน	0.22	0.01	3.37
การเป็นโสด	0.24	0.01	3.35

2. ความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย

จากตารางที่ 115 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย ของผู้รับการสัมภาษณ์เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มอาชีพ คือ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถอธิบาย การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ 35% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไป ได้แก่ การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง ระดับการศึกษาในระหว่าง - มัธยมศึกษาปีที่ 4 - ปริญญาตรี ระดับการศึกษาระหว่าง ประถมศึกษาปีที่ 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 และความเคร่งครัดศาสนาตามลำดับ ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยเข้าด้วยกัน จะสามารถอธิบาย การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมดได้ 57%

เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพ พบว่า ในกลุ่มผู้ทำนา ปัจจุบันที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุด ก็กับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย คือ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถนำมาอธิบายการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ 24% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไป ได้แก่ ระดับการศึกษาระหว่าง มัธยมศึกษาปีที่ 4 - ปริญญาตรี การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง ระดับการศึกษาระหว่าง ประถมปีที่ 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 การมีบุตรไม่เกิน 3 คน ความเคร่งศาสนา และลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มเป็นแบบ Concept-Oriented ตามลำดับ ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยดังกล่าวแล้ว จะสามารถอธิบายการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ 43%

สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุด ก็กับการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ คือ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์อีกเช่นกัน ซึ่งสามารถอธิบายการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ถึง 32% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไป ได้แก่ การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง ระดับการศึกษาระหว่าง มัธยมศึกษาปีที่ 4 - ปริญญาตรี ระดับการศึกษาระหว่าง ประถมปีที่ 5 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 เพศชาย และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยดังกล่าวแล้ว จะสามารถนำมาอธิบายการมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยได้ 60%

สรุปได้ว่า การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการสัมภาษณ์ เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มอาชีพ มีแนวโน้มว่าเป็นเหตุมาจาก การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์เป็นประการสำคัญที่สุด ซึ่งเป็นเช่นเดียวกันทั้งในกลุ่มผู้ทำนา และกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

ตารางที่ 115 การอธิบายความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้รับการ
สัมภาษณ์ โดยปัจจัยที่เป็นเหตุ คายค่าจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมด

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์	0.35	0.35	5.94
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.43	0.08	5.57
ระดับการศึกษา ม.ศ.4 - ปริญญาตรี	0.50	0.07	5.20
ระดับการศึกษา ป.5 - ม.ศ. 3	0.55	0.05	4.93
ความเคร่งศาสนา	0.57	0.01	4.67

ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทำนา

การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์	0.24	0.24	5.02
ระดับการศึกษา ม.ศ.4 - ปริญญาตรี	0.33	0.09	4.73
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.36	0.04	4.61
ระดับการศึกษา ป.5 - ม.ศ. 3	0.39	0.02	4.54
การมีบุตรไม่เกิน 3 คน	0.41	0.02	4.46
ความเคร่งศาสนา	0.42	0.01	4.45
ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มนิยม	0.43	0.01	4.42
Concept - Oriented			

ตารางที่ 115 (ต่อ) การอธิบายความรู้สึกความเข้าใจเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตย
ของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยปัจจัยที่เป็นเหตุ กว้างจากการวิเคราะห์
ถดถอยพหุคูณ

ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มทำงานในโรงงาน

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์	0.32	0.32	6.37
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.43	0.11	5.86
ระดับการศึกษา ม.ศ.4 - ปริญญาตรี	0.50	0.07	5.51
ระดับการศึกษา ป.5 - ม.ศ. 3	0.55	0.05	5.23
เพศชาย	0.58	0.02	5.10
สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	0.60	0.02	5.00

3. ความสนใจทางการเมือง

ตามตารางที่ 116 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับการมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มอาชีพ คือ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์) ซึ่งสามารถอธิบาย การมีความสนใจทางการเมืองได้ 22% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไป ได้แก่ การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับสูง การสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูงและลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มเป็นแบบ Concept-Oriented ซึ่งสามารถใช้ปัจจัยทั้งหมดนี้ร่วมกันอธิบาย การมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมดได้ 39%

เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพ พบว่า ในกลุ่มผู้ทำนา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุดกับการมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ คือ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์) ซึ่งสามารถอธิบายการมีความสนใจทางการเมืองได้ถึง 31% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์รองลงไป พบว่าเป็นทำนองเดียวกันกับในกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มดังกล่าวแล้ว โดยที่สามารถใช้ปัจจัยทั้งหมดรวมกันอธิบาย การมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทำนาได้ 48%

สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุดกับการมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ คือ การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง ซึ่งสามารถอธิบายการมีความสนใจทางการเมืองได้ 17% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไป ได้แก่ การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับสูง ระดับการศึกษาระหว่าง มัธยมศึกษาปีที่ 4 - ประถมศึกษา การเปิดรับข่าวสารเมืองทางโทรทัศน์ การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง และลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มเป็นแบบ Concept-Oriented ซึ่งสามารถใช้ปัจจัยทั้งหมดนี้รวมกันอธิบาย การมีความสนใจทางการเมืองได้ 35%

สรุปได้ว่า การมีความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มอาชีพและผู้ทำนา มีแนวโน้มว่าเป็นเหตุมาจาก การเปิดรับข่าวสารเมืองทางสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ รวมกัน) เป็นประการสำคัญที่สุด ส่วนในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานมีแนวโน้มว่าเป็นเหตุมาจากการสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง เป็นประการสำคัญที่สุด

ตารางที่ 116. การอธิบายความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยปัจจัยที่เป็น
เหตุควยคาจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมด

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การ เปิดรับข่าวการเมืองทางสื่อมวลชน	0.22	0.22	2.47
การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมือง - ในระดับสูง	0.31	0.09	2.32
การสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง	0.35	0.04	2.26
การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง	0.37	0.02	2.22
ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept-Oriented	0.39	0.01	2.20

ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำ

การ เปิดรับข่าวการเมืองทางสื่อมวลชน	0.31	0.31	2.20
การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมือง - ในระดับสูง	0.40	0.09	2.06
การสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง	0.44	0.04	2.00
การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง	0.46	0.02	1.96
ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept-Oriented	0.48	0.01	1.94

ตารางที่ 116 (ต่อ) การอธิบายความสนใจทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยปัจจัย
ที่เป็นเหตุ ควบคู่จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ
ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในโรงงาน

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.17	0.17	2.66
การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับสูง	0.23	0.06	2.57
ระดับการศึกษา ม.ศ.4 - ปริญญาตรี	0.27	0.04	2.50
การเปิดรับข่าวการเมืองทางโทรทัศน์	0.31	0.04	2.45
การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง	0.33	0.02	2.41
ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มเป็นแบบConcept-Oriented	0.35	0.01	2.40

4. การมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากตารางที่ 117 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุด กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์เมื่อพิจารณารวมทั้งสองกลุ่มอาชีพ คือ การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง ซึ่งสามารถอธิบาย การมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ถึง 30% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไป ได้แก่ การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับสูง ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มเป็นแบบConcept-Orientedและการเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยเข้าด้วยกันแล้ว จะสามารถอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมดได้ 30%

เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มอาชีพ พบว่า ในกลุ่มผู้ทำนา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุด กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ คือ การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง เช่น เคี้ยวกัน ซึ่งสามารถอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ถึง 43% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไปได้แก่ การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับสูง การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง การถือศาสนาอิสลาม และการเปิดรับข่าวสารการเมืองทางสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์) ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยเข้าด้วยกันแล้ว จะสามารถอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทำนาได้ 54%

สำหรับในกลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุด กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ คือ การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง เช่น เคี้ยวกัน ซึ่งสามารถอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ 21% ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในระดับรองลงไปได้แก่ การเปิดรับข่าวสารการเมืองทางหนังสือพิมพ์ การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับสูง ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มเป็นแบบ Concept-Oriented และการเป็นโสด ซึ่งเมื่อรวมทุกปัจจัยเข้าด้วยกัน จะสามารถรวมกันอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทำงานในโรงงานได้ถึง 32%

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งเมื่อพิจารณา รวมทั้งสองกลุ่มอาชีพ และเมื่อแยกพิจารณาในกลุ่มผู้ทำนา และกลุ่มผู้ทำงานในโรงงานแล้ว มีแนวโน้มว่าเป็นเหตุมาจาก การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง เป็นประการสำคัญที่สุด

ตารางที่ 117 การอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยปัจจัยที่เป็น
เหตุ กว้างขวางจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผู้รับการสัมภาษณ์ทั้งหมด

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.30	0.30	2.83
การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมือง	0.34	0.05	2.75
-ในระดับสูง			
ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept-Oriented	0.36	0.02	2.71
การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง	0.38	0.01	2.68

ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำ

การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.43	0.43	2.47
การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมือง	0.47	0.05	2.37
-ในระดับสูง			
การเป็นผู้มีอิทธิพลทางความคิดเห็นในระดับสูง	0.50	0.03	2.32
การถือศาสนาอิสลาม	0.52	0.02	2.28
การเปิดรับข่าวการเมืองทางสื่อมวลชน	0.54	0.02	2.23

ตารางที่ 117 (ต่อ) การอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ โดยปัจจัยที่เป็นเหตุ กว้างๆจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผู้รับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทำงานในโรงงาน

ปัจจัยที่เป็นเหตุ	R ²	R ² Change	Standard Error
การสื่อสารในกลุ่มเพื่อนในเรื่องการเมือง	0.21	0.21	3.12
การเปิดรับข่าวการเมืองทางหนังสือพิมพ์	0.27	0.06	3.01
การมีประสบการณ์ในเหตุการณ์ทางการเมืองในระดับสูง	0.30	0.03	2.96
ลักษณะครอบครัวที่มีแนวโน้มแบบ Concept - Oriented	0.31	0.01	2.94
การเป็นโสด	0.32	0.01	2.92

5. ความรู้สึกแยกตนเองจากการเมือง

สำหรับ กระบวนการสังคมปรกิตทางการเมืองของผู้รับการสัมภาษณ์ในเรื่องการมีความรู้สึกแยกตนเองจากการเมืองนั้น ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในบทที่ 6 และ 7 ไม่พบว่า มีความสัมพันธ์ กับ ปัจจัยต่าง ๆ อย่างชัดเจน จึงมีใ้ได้นำมาวิเคราะห์ตามวิธีถดถอยพหุคูณด้วย